

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1964

N:o 24—30

- Innehåll:** N:o 24. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om bostadsbidrag för flerbarnsfamiljer.
N:o 25. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om disposition av jord.
N:o 26. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om skogsförbättring.
N:o 27. Landskapslag om läroavtal.
N:o 28. Landskapslag om skattelättnader för vissa depositioner vid kommunalbeskattningen åren 1964—1966.
N:o 29. Landskapslag om skattelättnader för statens år 1964 emitterade obligationslån.
N:o 30. Landskapslag om tillämpning av sinnessjuklagen i landskapet Åland.

N:o 24.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om bostadsbidrag för flerbarnsfamiljer.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.

Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

	Antalet barn	Bidragets art		
		Nedsatt	Normalt	Förhöjt
I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 7 § landskapslagen den 4 juli 1962 om bostadsbidrag för flerbarnsfamiljer (37/62) såsom följer:			belopp	
7 §.	2	6.600	5.500	4.400
Bostadsbidrag beviljas icke, om till familjens hushåll hörande familjemedlemmar påförts skatt för förmögenhet.	3	7.150	5.940	4.620
Till familjens hushåll hörande familjemedlemmars sammanlagda beskattningsbara årliga inkomst må vid föregående år verkställd inkomst- och förmögenhetsbeskattning beroende av antalet barn, som skall försörjas, och bidragets art vara högst följande:	4	7.700	6.380	4.840
Mariehamn, den 8 april 1964.	5	8.250	6 820	5.060
	6 eller flera	8.800	7.260	5.280

Till familjemedlemmarnas sammanlagda beskattningsbara årliga inkomst räknas likväl endast hälften av inkomsterna för barn under 18 år.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 25.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om disposition av jord.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.

Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 7 § 5 mom., 14 § 2 mom., 18 § 2 mom., 27 § 1 mom. 5 punkten, 41 §, 43 § 4 mom., 47 § 1 mom. och 48 § 2 mom. landskapslagen den 23 april 1959 om disposition av jord (9/59), 27 § 1 mom. 5 punkten sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 12 april 1962 (14/62), samt tillägges till 3 § sagda lag ett nytt 3 mom. såsom följer:

3 §

För förbättrandet av förutsättningarna för befolkningens utkomst avser jorddispositionsverksamheten att främja befolkningens ändamålsenliga bosättning i landskapets olika delar med beaktande av allmänekonomiska synpunkter och möjligheterna att höja näringslivet.

Genom att reservera nödiga områden, reglera ägornas placering samt leda och främja byggnadsverksamheten på ort med tätare bosättning och i närheten av sådan, liksom ock på områden, där en vidsträcktare bebyggelse är emotse, skola planmässiga åtgärder i mån av möjlighet vidtagas för ett ändamålsenligt utvecklande av närings- och bostadsförhållandena. Härvid böra ytterligare tagas i beaktande möjligheterna att förverkliga detaljerade planer för reglering av jorddispositionen på sådana områden.

För reglering av ägornas placering erforderliga områden må bildas även på andra än i 2 mom. omförmälda områden.

7 §

Odlingslägenhet tilldelas så mycket lantbruks- och för lantbruk lämplig jord, att en medelstor familj av denna och det stöd skogen och fisket lämna, kan erhålla åtminstone sin huvudsakliga utkomst. Lantbruks- och för lantbruk lämplig jord må likväl icke tilldelas i större omfattning än att jorden, bringad i för lantbruksjord ändamålsenligaste kulturart, motsvarar tjugo hektar förvandlad åker. Såvitt synnerliga skäl så kräva, må

odlingslägenhet likväl tilldelas en något större ägoareal.

Odlingslägenhet tilldelas så mycket skogsmark, att skogen, med tillämpning av en ändamålsenlig hushållningsplan, lämnar lägenheten dess huvudsakliga husbehovsvirke och, med beaktande av avsättningsmöjligheterna, för lägenhetens livsduglighet nödig mängd virke till försäljning. Skogsmark må likväl icke tilldelas i större omfattning än att skogen årligen avkastar 75—125 kubikmeter virke fast mått, uppskattat såsom barkat stamvirke.

I sådana trakter, i vilka finnes ringa skogsmark, men rikligt med jord, lämplig för ett lönande lantbruk, må odlingslägenhet, med avvikelse från i 1 och 2 mom. nämnda ägoarealer, tilldelas en mindre mängd skogsmark och i motsvarande grad mera lantbruks- och för lantbruk lämplig jord.

I trakter, i vilka odlingsmöjligheterna på grund av ortens avskilda läge eller naturförhållandena äro begränsade, men rikligt med skogsmark finnes, må odlingsmöjligheterna ersättas med motsvarande skogsmark, dock ej mera än att skogens avkastning, beräknad på uti 2 mom. omförmält sätt, icke överstiger 150 kubikmeter fast mått.

Förutsätter ett ändamålsenligt nyttjande av de genom frivilligt köp anskaffade områden, av vilka odlingslägenhet bildas, eller av på dessa befintliga byggnader, att lägenheten tilldelas mera jord än vad ovan i denna paragraf är sagt, må lägenheten tilldelas så mycket jord, som den ekonomiska ändamålsenligheten kräver.

14 §

Till lägenhet, som bör anses såsom odlings-, bostadsodlings-, fiske- eller bostadslägenhet, skall, då det är nödigt och ändamålsenligt, i mån av möjlighet anskaffas tillskottsområde samt i 11 § 1 mom. avsedda områden och andelar. Tillskottsområde gives i högst sådan omfattning, att av lägenheten

bildas en mot stadgandena i denna lag svarande odlingslägenhet.

På synnerliga skäl må tillskottsområde samt i 11 § avsedda områden och andelar även anskaffas till outbrutet område av fastighet, likväl under förutsättning, att i de fall, i vilka myndighets samtycke erfordras för avskiljande av outbrutet område, medelst laga kraft vunnet utslag avgjorts, att området må avskiljas till självständig lägenhet. På synnerliga skäl må tillskottsområde även anskaffas till odlings-, bostadsodlings- eller fiskellägenhet, som innehaves med stöd av besittningsavtal. Beträffande storleken av det tillskottsområde, som skall tilldelas, skall i tillämpliga delar iakttagas, vad i 1 mom. är stadgat.

18 §.

Jord och kredit tilldelas i 1 § nämnd person, som med hänsyn till sin ekonomiska ställning är i behov av jord eller kredit och vars förhållanden och personliga egenskaper äro sådana, att hans bistående genom tilldelning av jord och kredit ur jorddispositionsverksamhetens synpunkt bör anses ändamålsenligt.

Flera i 1 mom. avsedda personer må gemensamt tilldelas jord och beviljas kredit.

Kommuner, bolag, andelslag och andra samfund må beviljas lån enligt vad därom särskilt stadgas.

27 §.

Ur anslaget för jorddispositionsverksamheten må utgivas

1) jordinköpslån för anskaffning av lägenhet, visst område, tillskottsområde och annat område jämte till dem möjligen hörande byggnader samt av förmåner;

2) syskonandelslån för anskaffningen av viss eller vissa delar av lägenhet, vari lånesökanden har andel;

3) röjningslån för röjning av odlingar på kolonisationslägenheter, som bildats jämlikt denna lag, liksom ock på andra till storleken med dem jämförliga lägenheter samt på sådana lägenheter, som erhållit tillskottsområde;

4) bostadslån och vid sidan av dessa tilläggs- eller utvidgningslån, enligt vad om dem särskilt stadgas, för uppförande och utvidgning av samt för grundförbättringar på bostadsbyggnader på enligt denna lag bildade kolonisationslägenheter och bostadstomter samt med dem jämförbara lägenheter och områden ävensom på arrendejord;

5) byggnadslån för finansiering av uppförande, utvidgning och grundreparation av ekonomi-, husdjurs- och uthusbyggnader samt för finansiering av byggande av brunnar på i 4 punkten nämnda lägenheter och områden;

6) lösörelån för anskaffning av lantbruks- och fiskerilösöre, utsäde, gödselämnen och jcrdrbrukskalk;

7) beteslån för förbättrande av betesförhållandena;

8) grundförbättringslån för torrläggning och, med undantag för skogsförbättringsarbeten, annan grundförbättring av lantbruksjord och för lantbruk lämplig jord;

9) elektrifieringslån för erläggande av sådana andels- och anslutningsavgifter, som berättiga till erhållande av elektrisk ström, samt för byggande av anläggningar, erforderliga för anskaffning och distribution av elektrisk ström till i 3 och 4 punkterna nämnda lägenheter och områden; samt

10) väglån för byggande av kolonisations- och med dem jämförliga vägar.

Jordinköpslån må jämväl givas för anskaffning av viss lägenhetsdel, därest förvärvaren i händelse av utfallande arv vid tidpunkten för överlåtelsen är en av överlåtarens arvingar.

Är det för finansiering av i 1 mom. 4 punkten avsedda byggnadsarbeten av nöden att förutom bostadslån upptaga annat lån, men finnes sådant icke att tillgå mot gängse villkor, må dylikt lån helt eller delvis beviljas även ur jorddispositionsmedel.

Utän hinder av vad i 39 och 40 §§ lagen angående förmyndarskap är stadgat må förmyndare på myndlings vägnar utan tillstånd av förmyndarnämnd eller domstol upptaga ovan i 1 mom. 2 punkten och 2 mom. omförmälda syskonandels- eller jordinköpslån samt inköpa i dessa lagrum avsedd lägenhetsdel och pantsätta den såsom säkerhet för sagda lån.

41 §.

Besittningsavtal uppgöres för viss tid, likväl högst för tio år. Har besittningsavtal uppgjorts för kortare tid än tio år, må landskapsstyrelsen, därest nödiga torrläggnings-, skogsförbättrings-, vägbyggnads-, röjnings- och byggnadsarbeten icke kunna utföras in- em den i avtalet nämnda tiden, förlänga tiden för besittningsavtalet med så många år, att dess giltighetstid sammanlagt kommer

att omfatta högst tio år. I landskapsstyrelsens beslut, som avser förlängning av tiden för besittningsavtal, må ändring icke sökas.

I besittningsavtal bör nämnas område, förmaner, andelar och byggnader samt för dem enligt 33 § fastställt totalpris liksom ock för lantbrukslösöre och för särskilt utgivna byggnadsträd fastställt pris. Arbetsförpliktelser, som eventuellt åläggas åbo, skola intagas i besittningsavtalet. Dessa böra vara skäligen och ändamålsenliga.

Har prisnivån undergått väsentlig förändring efter det landskapsstyrelsen fastställt priset och ingås besittningsavtal beträffande området härefter, skall landskapsstyrelsen, såvitt synnerliga skäl icke annat föranleda, fastställa nytt pris med beaktande av i 33 § stadgade grunder. Detta pris skall antecknas i besittningsavtalet.

Då besittningsavtal har ingåtts, skall meddelande beträffande i 43 § 3 mom. avsedd inskränkning av rätten att använda skog tillställas vederbörande skogsvårdsnämnd i och för anteckning i förteckningen över avverkningsförbud.

43 §.

Åbo äger icke rätt att utan tillstånd av landskapsstyrelsen ens till en del överlåta lägenhet eller område, som han innehar med stöd av besittningsavtal, för att nyttjas av annan, ej heller utan sagda tillstånd ingå annat än underhyresavtal beträffande användningen av på lägenheten eller området befintliga byggnader.

Byggnader, som genom landskapets eller åbos försorg uppföras på lägenhet eller område under giltighetstiden för besittningsavtal, ägas av landskapet, till dess lägenheten eller området säljes till åbon, men åbon är förpliktad att draga försorg om att dessa liksom övriga i åbons besittning överlåtna byggnader äro brandförsäkrade till deras fulla värde.

På grund av besittningsavtal äger åbo icke rätt att utan tillstånd av kolonisationsinspektören nyttja skog till annat ändamål än för husbehov. Utan sagda tillstånd är åbo icke heller berättigad att från lägenhet eller område, med undantag av dess regelbundna produkter, överlåta annan egendom, som skulle minska lägenhetens eller områdets värde. Medel från sådan försäljning av träd och annan egendom, som skett på åtgärd av kolonisationsinspektören eller med stöd av dennes tillstånd, skola, såvitt de icke överlåtas

till åbons fria disposition eller användas till utförande av grundförbättringar, kostnader för anskaffning av nödvändigt lantbrukslösöre eller avkortning av landskapets eller i 28 § avsedda penninginrättningsars eller samfunds fordringar, för åbons räkning i landskapets namn hållas deponerade på sparräkning eller motsvarande konto i solid penninginrättning.

För lägenhet eller område, beträffande vilket besittningsavtal har ingåtts, må landskapet med åbons samtycke ingå avtal rörande överlåtelse av ägande- eller nyttjanderätt eller rörande tvångsinlösen. Angående överlåtelsepris liksom om ersättning för nyttjanderätt och för tvångsinlöst egendom gäller vad i 3 mom. är stadgat om medel, som har influtit vid försäljning av träd.

Åbo, som på grund av besittningsavtal innehar självständig lägenhet, har i fiskelag, som bildats av delägare i samfällt fiskevattnet, rätt att föra talan som lägenhetens ägare.

Skatter, avgifter och därmed jämförliga pålagor, vilka bestämmas för lägenhet eller område enligt förmögenhet, inkomst eller på annan grund under besittningsavtalets giltighetstid, erläggas av åbo.

47 §.

För kolonisation nödiga torrläggings-, jordförbättrings-, skogsförbättrings-, röjnings- och vägarbeten på härför avsett område skola såvitt möjligt utföras på åtgärd av landskapet. Jämväl byggnadsarbeten och mindre arbeten av ovannämnda slag må utföras på åtgärd av landskapet, där det för åbons varaktiga utkomst eller eljest bör anses oundgängligt. Skogsförbättringsarbeten må på åtgärd av landskapet även utföras på lägenhet eller område, där skogen har en svagare växtförmåga än normalt och som enligt denna lag tilldelats skogsmark såsom tillskottsområde.

Sedan besittningsavtal ingåtts, må icke byggnadsarbeten eller, efter lägenhetens eller områdets försäljning, andra arbeten, med undantag för torrläggings- och skogsförbättringsarbeten, påbörjas på åtgärd av landskapet utan åbons samtycke.

På jorddispositionsmyndigheterna ankommer att draga försorg om utförandet av i denna paragraf avsedda arbeten, som skola utföras på åtgärd av landskapet.

48 §.

Åbo, som mottager sådan odlings-, bostadsodlings- eller fiskelägenhet, vars för lantbruk avsedda jord i huvudsak icke är röjd och där godtagbara byggnader för lantbrukets eller fiskets bedrivande saknas, må på ansökan beviljas premie för anläggning av nylägenhet enligt vad därom särskilt stadgas. Premiens belopp är beroende av fastighetens läge och de uppskattade röjnings- och byggnadskostnaderna.

I 1 mom. nämnd premie för anläggning av nylägenhet erlägges likaså till åbo, vilken mottager tillskottsområde, såvida till lägenheten eller området sedan gammalt höra odlingar av så ringa omfattning och dess byggnader äro antingen så obetydliga eller i så svagt skick, att det röjnings- och byggnadsarbete, som skall utföras, kan jämföras med i 1 mom. förutsatta fall.

Då person, som enligt denna lag hade kunnat tilldelas jord, efter lagens ikraftträdande

Mariehamn, den 8 april 1964.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 26.

LANDSKAPSLAG

angående ändring av landskapslagen om skogsförbättring.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.
Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 15 juli 1959 om skogsförbättring (22/59) såsom följer:

1 §.

Under sju års tid, räknat från och med år 1959, skall i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat årligen upptagas ett anslag för skogsförbättringsarbeten på enskild mark

genom frivilligt köp förvärvat eller annorledes i sin ägo fått lägenhet eller område, som är jämförligt med i 1 eller 2 mom. avsedd jord, må honom beviljas premie för anläggning av nylägenhet med iakttagande av vad i sagda moment stadgats. Lag samma vare om person, som vid lagens ikraftträdande äger lägenhet eller område, jämförligt med i 1 mom. avsett område, om han enligt denna lag skulle kunna tilldelas jord i det fall, att han icke redan ägde området eller lägenheten.

Under vilka förutsättningar ogulden del av premie övergår eller må överföras till ny innehavare eller ägare av i denna paragraf avsedd lägenhet eller område, stadgas särskilt.

Stadgandena i denna lag angående förlängning av tiden för besittningsavtal äga tillämpning på besittningsavtal, som har ingåtts före lagens ikraftträdande, endast såvida åbon giver sitt bifall till förlängningen.

och för främjande av virkestransport. Anslaget skall stå i proportion till i rikets statsförslag under åren 1958—1964 anvisade belopp. I denna lag kallas på nämnda anslag upptagna medel skogsförbättringsmedel.

Lån och bidrag ur skogsförbättringsmedel må beviljas enskild person med åländsk hembygdsrätt, så ock bolag, andelslag, andra

samfund samt stiftelser, vilka hava laglig hemort i landskapet och vilkas samtliga styrelsemedlemmar innehava åländsk hem-

bygdsrätt, likväl med beaktande av vad i 8 § stadgas.

Mariehamn, den 26 mars 1964.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 27.

LANDSKAPSLAG

om läroavtal.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.
Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Denna lag äger tillämpning på hantverks- och fabriksrörelse samt andra industriella företag och yrken i landskapet Åland.

I landskapet skall finnas en yrkeslärlingsnämnd, som tillsättes av landskapsstyrelsen.

I yrkeslärlingsnämnden inväljes för tre år sänder en ordförande och två ledamöter samt personliga ersättare för dem. Ledamöterna och ersättarna bör utses bland arbetsgivare och arbetare till lika antal för vardera. Angående valbarhet till yrkeslärlingsnämnden samt rätt för den valda att avsäga sig uppdraget eller att avgå gäller i övrigt vad om kommunala förtroendeuppdrag är stadgat.

Ordförandens och ledamöternas arvoden bestridas ur landskapsmedel.

2 §.

Med **yrkesidkare** avses i denna lag såväl

idkare av hantverk som idkare av industri. Tillhör företag, som är underkastat denna lag, sammanslutning, anstalt eller stiftelse, skall på den person, under vars ledning arbetet utföres, tillämpas vad här nedan angående yrkesidkare är stadgat.

Med **lärling** förstås i denna lag den, som före fyllda tjuugoett år hos annan yrkesidkare än sin fader eller moder tagit anställning för att vinna utbildning i sådant hantverk eller industriellt yrke eller sådan hantverks- eller yrkesgren, där en lärotid av minst två år erfordras eller där tillämpning av denna lag anses vara av nöden även då kortare lärotid, dock minst ett år, förslår till dess inlärande.

Uppstår ovisshet eller meningsskiljaktighet därom, huruvida anställning i hantverk eller industriellt arbete är att anses såsom lärlingskap eller icke, skall frågan avgöras av yrkeslärlingsnämnden, med beaktande av arbetsvillkoren, arbetets och yrkets beskaffenhet samt övriga på saken verkande omständigheter.

Vad i denna lag stadgas om lärling, äge tillämpning även med avseende å den, som tagit i 7 § 2 mom. nämnd anställning i lära,

efter det avtalet därom registrerats såsom läroavtal.

3 §.

Ej må yrkesidkare hålla lärling utan att därom upprätta skriftligt avtal inom tid, som i 7 § stadgas. Sådant avtal bör avfattas i enlighet med formulär, som fastställs av landskapsstyrelsen. I avtalet upptagas:

1) det yrke eller den yrkesgren, vari lärlingen skall utbildas;

2) lärotidens längd;

3) den eller de yrkesläroanstalter, vilka lärlingen för sin yrkesutbildning äger besöka, så ock undervisningens omfattning och sättet för yrkesprovets avläggande; samt

4) lönevillkoren, med särskilt angivande av de tider, då lönen skall utbetalas, samt huruvida lärlingen skall av yrkesidkaren erhålla bostad och kost.

I avtalet må jämväl angående andra omständigheter intagas bestämmelser, som icke strida emot lag eller god sed. Genom dessa bestämmelser må likväl icke stadgas inskränkning i de rättigheter och skyldigheter, som enligt denna lag tillkomma yrkesidkare och lärling.

Blanketter för läroavtal skola genom landskapsstyrelsens försorg hållas tillgängliga hos yrkeslärlingsnämnden.

4 §.

Lärotiden uti de i 2 § 2 mom. avsedda yrkena och yrkesgrenarna fastställs av landskapsstyrelsen och skall bestämmas så lång, som utbildning i det yrke eller den yrkesgren, som avtalet avser, kan anses i regel erfordra, dock högst till fyra år.

Antages till lärling person, som i yrkesläroanstalt eller på annat sätt förvärvat sig särskilda kunskaper och färdigheter, må läroavtalet enligt de närmare grunder, som av landskapsstyrelsen bestämmas, ingås även för kortare tid än som bestämts på i 1 mom. nämnt sätt.

Yrkeslärlingsnämnden har, därest lärling ådagalagt synnerlig fallenhet och skicklighet, rätt att efter yrkesidkarens hörande medgiva att lärotiden avslutas även innan den i avtalet bestämda tiden tilländagått.

De tre första månaderna av lärotiden utgör en prøvotid, under vilken det står vardera parten fritt att uppsäga avtalet att upphöra sju dagar efter uppsägningen. Landskapsstyrelsen vare likväl berättigad att i de yrken och yrkesgrenar, där sådant befin-

nes påkallat, fastställa en kortare prøvotid, likväl minst en månad.

Landskapsstyrelsen skall vid handläggning av ärenden, som nämnas i 1 mom., höra vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer eller, där sådana icke finnas, arbetsgivare och arbetare, som företräder yrkesområdet.

5 §.

Minderårig, som fyllt aderton år, må själv avsluta läroavtal. Samma rätt tillkomme minderårig, som fyllt femton år och försörjer sig genom eget arbete. Läroavtal, som av förmyndare ingåtts för minderårig, må icke utan den minderårigas skriftliga begivande utsträckas utöver den tid, då den minderåriga fyller aderton år.

6 §.

Yrkeslärlingsnämnden äger föra register över av densamma godkända läroavtal i enlighet med av landskapsstyrelsen fastställt formulär.

7 §.

Inom fjorton dagar efter prøvotidens slut skall läroavtal, om det icke inom sagda tid blivit uppsagt, avfattas på sätt i 3 § är stadgat och av yrkesidkaren för registrering i tre exemplar inlämnas till yrkeslärlingsnämnden med bifogande i avskrift av betyg om lärlingens ålder och skolkunskaper.

Har någon efter uppnådd tjuogoett års ålder tagit i 2 § 2 mom. nämnd anställning i arbete och avslutat avtal under iakttagande av bestämmelserna om läroavtal, må yrkesidkaren, såframt kontrahenterna önska att denna lag skall hava tillämpning med avseende å deras inbördes arbetsförhållande, inom fjorton dagar efter prøvotidens utgång hos yrkeslärlingsnämnden anhålla om avtalets registrering såsom läroavtal och till nämnden tillika ingiva de i 1 momentet nämnda handlingarna samt den i lära antagnens skriftliga samtycke till avtalets registrering.

8 §.

Avtal må icke i registret införas, om det arbete det avser icke är så beskaffat, som i 2 § 2 mom. omförmäles; om bestämmelserna angående lärotiden ej iakttagits;

om de i 3 § 1 mom. 3 punkten nämnda bestämmelserna om undervisningens omfattning och de läroanstalter, vilka lärlingen äger besöka, äro så beskaffade, att de icke kunna

anses tillförsäkra lärlingen tillfredsställande yrkesutbildning;

om det överenskomna sättet för yrkesprovns avläggande icke befinnes ändamålsenligt; samt

om avtalet eljest ej står i överensstämmelse med denna lag.

9 §.

Då läroavtal införes i registret, skall ett exemplar av avtalet stanna på yrkeslärlingsnämndens arkiv och på de båda övriga exemplaren, yrkesidkarens och lärlingens, tecknas bevis över inregistreringen.

Vägras inregistrering, skall motiverat beslut därom ofördröjligen skriftligen delgivas kontrahenterna. Inom fjorton dagar därefter bör avtalet, vederbörligen rättat, ånyo anmälas till inregistrering, vid äventyr att det annars är ogiltigt eller, då fråga är om i 7 § 2 mom. nämnt avtal, att det därefter ej längre registreras.

2 kap.

Om rättigheter och skyldigheter på grund av läroavtal

10 §.

Yrkesidkare åligger det bibringa lärling sådan utbildning i det yrke eller den yrkesgren avtalet avser, att lärlingen vid lärotidens slut kan avlägga godkända yrkesprov.

Kan yrkesidkaren till följd av rörelsens omfattning eller bristande yrkeskunskap eller av annan orsak ej personligen fullgöra sin undervisningsskyldighet, skall han draga försorg om undervisningens behöriga handhavande genom yrkeskunnig ställföreträdare.

11 §.

Yrkesidkaren bör lämna lärlingen nödig tid till inhämtande av undervisning i godkänd läroanstalt samt övervaka, att lärlingen behörigen fullgör sin skolgång. Lärlingen är under de tre första läroåren berättigad att åtnjuta full lön även för den del av arbetstiden, som han använt till sådan skolgång, likväl högst för en arbetsdag varje vecka.

12 §.

Yrkesidkare skall vänja lärling vid flit och goda seder. Han må ej använda lärling i arbete, som uppenbarligen är skadligt för hans hälsa eller överstiger hans krafter eller icke hör till det yrke, vari han utbildas.

13 §.

Vid lärotidens slut äger lärling avlägga yrkesprov, utvisande hans insikter och färdighet i det yrke eller den yrkesgren, vari han utbildats.

Därest till proven hör förfärdigande av provstycke, skall yrkesidkaren bereda lärlingen tillfälle att utföra härför erforderligt arbete i så god tid före lärotidens utgång, att detsamma hinner dessförinnan slutföras, ävensom till hans föfogande ställa för ändamålet erforderliga arbetsredskap, material och medhjälpare. Kostnaderna för provstyckets förfärdigande skola bestridas av yrkesidkaren. Lärlingen är berättigad att inlösa provstycket till ett pris, motsvarande sagda kostnader.

14 §.

Yrkesproven bedömas av en nämnd med yrkeslärlingsnämndens ordförande såsom ordförande samt såsom ledamöter en arbetsgivare och en arbetare på det hantverks- eller industriområde, inom vilket proven skola avläggas. Ledamöterna väljas av yrkeslärlingsnämnden.

Utgifterna för bedömandet av yrkesproven bestridas genom yrkeslärlingsnämndens försorg ur landskapets medel.

15 §.

Då lärling fullgjort sin lärotid, skall yrkesidkaren till honom utgiva lärbrev enligt av landskapsstyrelsen fastställt formulär, angivande huru länge lärlingen gått i lära ävensom vitsord över hans arbetsskicklighet, flit och uppförande. Ifall lärlingen icke avlagt yrkesprov, är yrkesidkaren berättigad att lämna honom utan vitsord över hans arbetsskicklighet. Lärling, som med framgång och noggrannhet slutfört sin lärotid, må även tilldelas diplom av den i 14 § omnämnda nämnden.

Har lärling före lärotidens slut i laga ordning befriats från läroavtal, skall skiljebetyg till honom utgivas såsom om lärbrev är stadgat.

Yrkesidkare må icke förse betyg med något tecken eller avfatta det i sådan form, att det om lärlingen lämnar andra upplysningar än vad av ordalydelsen framgår.

3 kap.

Om läroavtalets hävande

16 §.

Därest läroavtal under lärotiden efter prövotidens utgång med vardera kontrahenternas legivande häves, äger yrkesidkaren inom fjorton dagar anmäla därom hos yrkeslärlingsnämnden för anteckning i registret. Fordrar endast endera kontrahenten avtalets hävande, skall saken på därom gjord ansökan, över vilken motparten skall höras, av yrkeslärlingsnämnden avgöras enligt nedan stadgade grunder. Beslutet bör, där det icke avkunnas för kontrahenterna, utan dröjsmål skriftligen delgivas dem.

17 §.

Önskar lärling övergå till annat yrke, bör yrkeslärlingsnämnden pröva, i vad mån lärlingen därigenom beredes tillfälle till ett arbetsområde, som bättre motsvarar hans naturliga fallenhet, eller huruvida förändringen eljest uppenbart länder honom till fördel. Yrkeslärlingsnämnden äge i sådant fall, efter att hava inhämtat yrkesvägledarens utlåtande, befogenhet att häva avtalet.

Yrkeslärlingsnämnden vare likaså berättigad att efter egen prövning häva avtalet, där föräldrar eller annan målsman till lärling under aderton år flyttat till annan ort och lärlingen ej åtnjuter bostad och kost hos yrkesidkaren.

18 §.

Läroavtal skall, där yrkande på dess hävande enligt denna lag ankommer på yrkeslärlingsnämndens avgörande, anses hava upphört den dag, då yrkeslärlingsnämndens beslut därom delgivits kontrahenterna. I de fall som i 17 § omförmäles, må yrkeslärlingsnämnden likväl, där den finner det skäligt, för avtalets upphörande bestämma även annan dag, senast en månad från förstnämnda dag.

4 kap.

Om påföljder av överträdelser av denna lag

19 §.

Har lärling av vårdslöshet eller olydnad eller av annan anledning, för vilken yrkesidkaren ej bär skulden, försummat sin avtalsenliga skolgång, äger yrkeslärlingsnämnden meddela lärlingen varning och, om denna icke

låter sig därav rätta, efter att hava inhämtat yrkesvägledarens utlåtande, förlänga hans lärotid med högst tre månader.

20 §.

Anses arbetsanställning såsom sådant lärlingsförhållande, som denna lag avser, men har yrkesidkaren, trots av yrkeslärlingsnämnden erhållen varning, icke upprättat sådant skriftligt avtal, som i 3 § är föreskrivet, eller fortsättes sådant arbetsförhållande, ehuru avtalet därom enligt 9 § 2 mom. är ogiltigt, straffes yrkesidkaren med högst femtio dagsböter.

21 §.

Yrkesidkare, som uraktlåter i denna lag stadgade registreringsanmälningar, straffes med högst tio dagsböter.

Försummar yrkesidkare honom åliggande undervisningsskyldighet, vare av yrkeslärlingsnämnden varnad. Låter han sig ej av varningen rätta, må han av yrkeslärlingsnämnden för viss tid, högst tre år, förklaras förlustig rätten att anställa nya lärlingar.

Har lärling till följd av sådan uraktlåtenhet från yrkesidkares sida icke kunnat avlägga yrkesprov, äger yrkeslärlingsnämnden medgiva honom rätt och tillfälle att ånyo avlägga desamma.

22 §.

Försummar yrkesidkare de skyldigheter, vilka jämlikt 13 § 2 mom. åligga honom, straffes med böter.

Lag samme vare, om yrkesidkare utan laga skäl vägrar att till lärling utgiva sådant lärbrev eller skiljebetyg, som i 15 § omförmäles, eller i strid med förbudet i sagda paragraf förser betyget med hemliga tecken eller avfattar det i där förbjuden form.

23 §.

Förseelser, som i denna lag omförmälas, må ej av allmän åklagare åtalas, där ej målsägande, yrkeslärlingsnämnd eller yrkesinspektionen anmält förseelsen till åtal.

5 kap.

Särskilda stadganden

24 §.

Yrkesinspektionen äger att jämte yrkeslärlingsnämnden övervaka efterlevnaden av denna lag.

25 §.

I yrkeslärlingsnämndens utslag må änd-

ring sökas inom trettio dagar, räknat från den dag utslaget för part avkunnats eller honom delgivits, sagda dag likväl oräknad, då besvären gälla beslutets laglighet hos handels- och industriministeriet, men i annat fall hos landskapsstyrelsen. I handels- och industriministeriets eller landskapsstyrelsens utslag i ärenden, som i denna lag omförmälas, må ändring icke sökas.

20 §.

Vad angående arbetsavtal är stadgat i 10, 14—16, 18, 20—25, 29—31, 33—36, 38—40 och 42 §§ i lagen om arbetsavtal av den 1 juni 1922 (17/24), skall tillämpas jämväl på läroavtal, likväl sålunda,

att den tid, efter vars förlopp yrkesidkare är berättigad att häva läroavtal på grund därav, att lärling till följd av sjukdom eller annan fortfarande anledning är förhindrad att förrätta arbete, skall utgöra minst sex veckor; samt

Mariehamn, den 26 mars 1964.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicesalman.

Eliel Persson
vicesalman.

N:o 28.

LANDSKAPSLAG

om skattelättnader för vissa depositioner vid kommunalbeskattningen för åren 1964—1966.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.
Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Vid kommunalbeskattningar, som skola förrättas för åren 1964—1966, skall såsom fysisk persons eller oskiftat dödsbos skattepliktiga inkomst icke anses ränta på deposition, som i inhemsk bank, sparbank, andelskassa, post-

att såväl yrkesidkare som lärling är berättigad att häva läroavtal även i det fall, att yrkesidkaren nedlägger sin rörelse, och lärling jämväl, då yrkesidkaren överläter sitt företag åt annan person, varemot yrkesidkaren på grund av läroavtal tillkommande rättigheter och skyldigheter i sistnämnda fall överfytas på hans efterträdare.

27 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

28 §.

Denna lag, varigenom förordningen om näringarna av den 31 mars 1879 (FFS 12/79) upphäves, såvitt angår läroavtal i hantverken och i de industriella yrkena, träder omedelbart i kraft.

sparbanken eller andelslags sparkassa insatts på kapitalräkning, sparräkning eller bruksräkning eller mot depositionsbevis för minst sex månader och som icke är indexbunden.

2 §.

Ränta och på indexstegring grundad gottgörelse, som erhållits från sådan i 1 § avsedd deposition, vilken gjorts under åren 1963—

1965 och bundits vid index till högst hälften av indexstegringen, anses icke vid de kommunalbeskattningar, som skola förrättas för åren 1964—1966, såsom fysisk persons eller oskiftat dödsbos skattepliktiga inkomst.

3 §.

Arbetstagare är berättigad att vid de kom-

Mariehamn, den 26 mars 1964.

munalbeskattningar, som skola förrättas för åren 1964—1966, från sin ränteinkomst på medel, vilka av honom insatts i intressekontor, som inrättats av hans arbetsgivare, såsom skattefritt belopp avdraga högst 150 mark.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 29.

LANDSKAPSLAG

om skattelättnader för statens år 1964 emitterade obligationslån.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.

Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

Vid kommunalbeskattningarna för åren 1964—1974 skall såsom fysisk persons eller oskiftat dödsbos skattepliktiga inkomst icke anses ränta på sådan av staten år 1964 emitterad, i finskt mynt utställd obligation, som icke är bunden vid index eller värdet av utländskt mynt eller som är bunden vid index

eller värdet av utländskt mynt till högst halva beloppet av stegringen av index eller myntvärdet. Skattefri inkomst är vid nämnda beskattningar i fråga om fysisk person eller oskiftat dödsbo även i samband med betalning av ränta på ovan avsedd obligation eller vid inlösen av obligationen erlagd gottgörelse för stegring av index eller värdet av utländskt mynt.

Mariehamn, den 26 mars 1964.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

LANDSKAPSLAG

om tillämpning av sinnessjuklagen i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 26 juni 1964.

Utfärdad i Mariehamn den 1 juli 1964.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Sinnessjuklagen av den 2 maj 1952 (FFS 187/52) skall jämte däri senare företagna ändringar, med de undantag i denna lag stadgas, tillämpas i landskapet Åland.

Stadgandena i sinnessjukförordningen av den 23 december 1952 (FFS 448/52) skola jämväl äga tillämpning i landskapet såsom i denna lag stadgas.

Landskapet utgör ett sinnessjukvårdsdistrikt.

2 §.

De uppgifter och befogenheter, som enligt de i 1 § nämnda författningarna ankomma på medicinalstyrelsen eller länsstyrelse, skola i landskapet handhavas av landskapsstyrelsen,

såvitt dessa uppgifter och befogenheter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland (1/52) ankomma på landskapet.

Staten enligt sinnessjuklagstiftningen tillkommande rätt, såvitt det icke gäller riksförvaltningen i självstyrelselagen för Åland förbehållna angelägenheter, skola tillkomma landskapet.

3 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1965. Det åligger kommunerna i landskapet Åland att före utgången av år 1965 inrätta i 4 § sinnessjuklagen avsedd vårdbyrå.

Mariehamn, den 26 mars 1964.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicesalman.

Elie Persson
vicesalman.